

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-01-42/2-AR11bis.1

Datum: 28. mart 2007.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Liu Daqun, predsedavajući
sudija Mohamed Shahabuddeen
sudija Mehmet Güney
sudija Theodor Meron
sudija Wolfgang Schomburg

Sekretar: g. Hans Holthuis

Odluka od: 28. marta 2006.

TUŽILAC

protiv

VLADIMIRA KOVAČEVIĆA

**ODLUKA PO ŽALBI NA ODLUKU O PROSLEĐIVANJU PREDMETA
NA OSNOVU PRAVILA 11bis**

Tužilaštvo:

gđa Susan Somers
g. David Re
g. Philip Weiner
g. Aleksandar Kontić

Vlada Republike Srbije

posredstvom: Ambasade Srbije u
Holandiji, Hag

Obrana:

gđa Tanja Radosavljević

Prevod

1. Žalbeno veće Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po žalbi koju je uložila odbrana Vladimira Kovačevića zvanog Rambo (dalje u tekstu: odbrana, odnosno žalilac), na osnovu pravila 11bis(I) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik)¹ protiv "Odluke o prosleđivanju predmeta na osnovu pravila 11bis s poverljivim i delimično ex parte dodacima" (dalje u tekstu: Pobjijana odluka) koju je 17. novembra 2006. donelo Veće za prosleđivanje.²

I. PROCEDURALNI KONTEKST

2. Dana 25. septembra 2003. žalilac je uhapšen u Beogradu, a 23. oktobra 2003. doveden je u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija u Hagu (dalje u tekstu: PJUN).³ Prvo stupanje žalioaca pred Sud održano je 3. novembra 2003, a dodatni pretresi održani su 28. novembra 2003. i 15. marta 2004. Zbog svog mentalnog zdravlja, žalilac se nije izjasnio o krivici.⁴ Dana 7. aprila 2006, Pretresno veće je donelo odluku u kojoj je zaključilo da žalilac "nije sposoban da se izjasni o krivici i da odgovara pred Sudom, što neće uticati na eventualni budući sudski postupak protiv njega ukoliko se njegovo mentalno zdravlje promeni".⁵ Posle toga je usledilo njegovo privremeno puštanje na slobodu do daljnjeg, i on se trenutno nalazi u jednoj psihijatrijskoj ustanovi u Srbiji.⁶

3. Prvobitna optužnica protiv žalioaca, koja je obuhvatala još trojicu saoptuženih, potvrđena je 27. februara 2001.⁷ Optužnica je naknadno izmenjena 26. jula 2002,⁸ 31. marta

¹ IT/32/Rev. 39, 22. septembar 2006.

² Najava žalbe odbrane, 1. decembar 2006. (dalje u tekstu: Najava žalbe).

³ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42-I, Nalog o rasporedu, 27. oktobar 2003, str. 32; *Vidi* takođe Pobjijanu odluku, par. 5.

⁴ Statusna konferencija, 15. mart 2004. T. 266-268.

⁵ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Odluka o sposobnosti optuženog da se izjasni o krivici i odgovara pred sudom (poverljivo), 7. april 2006, par. 51.

⁶ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 2. jun 2004; *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42-I, Odluka o produženju važnosti Naloga za privremeno puštanje na slobodu, 2. decembar 2004.

⁷ *Tužilac protiv Pavla Strugara, Miodraga Jokića, Milana Zeca i Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42-I, Optužnica, 22. februar 2001. (poverljivo), potvrđena *ex parte-zapečaćenim* Nalogom po pregledu optužnice u skladu sa članom 19 Statuta i Nalog za ograničeno obelodanjivanje, 27. februar 2001. Ova optužnica je otepečaćena 2. oktobra 2001, *vidi Tužilac protiv Pavla Strugara i drugih*, predmet br. IT-01-42-I, Odluka po zahtevu da se poništi nalog o ograničenom objavljivanju, 2. oktobar 2001, str. 2. Optužbe u

Prevod

2003.⁹ i 17. oktobra 2003.¹⁰ Važeća optužnica protiv žalioca jeste Druga izmenjena optužnica zavedena 17. oktobra 2003. (dalje u tekstu: Optužnica).¹¹

4. Optužnica se odnosi na zločine počinjene u Dubrovniku, Hrvatska, u periodu od 6. decembra 1991. do 31. decembra 1991.¹² Tužilaštvo navodi da je žalilac kao komandant Trećeg bataljona 472. (Trebinjske) motorizovane brigade Jugoslovenske narodne armije (dalje u tekstu: JNA), u činu kapetana prve klase, delujući individualno ili u dogovoru s drugima, učestvovao u vojnoj kampanji koja je pokrenuta 1. oktobra 1991, tokom koje je, 6. decembra 1991, optuženi naredio, počinio ili na drugi način pomagao i podržavao protivpravno artiljerijsko i minobacačko granatiranje Starog grada u Dubrovniku.¹³ Navodi se da su usled ovog protivpravnog garantiranja dva civila lišena života a tri druga civila teško ranjena.¹⁴

5. Pored toga, u Optužnici se navodi da je 6. decembra 1991, žalilac, delujući individualno ili u dogovoru s drugima, naredio, počinio ili na drugi način pomogao razaranje ili hotimično nanošenje štete stambenim i drugim zgradama i protivpravno granatiranje civilnih objekata na području Starog grada u Dubrovniku.¹⁵ Za vreme trajanja ovog napada, stotine granata pogodilo je područje Starog grada u Dubrovniku, koje se u celosti nalazi na spisku svetske baštine Organizacije Ujedinjenih nacija za obrazovanje, nauku i kulturu (UNESCO), što je dovelo do potpunog uništenja najmanje šest zgrada koje su zaštićene kao kulturna baština.¹⁶ Alternativno, u Optužnici se navodi da je žalilac znao ili

optužnici protiv Milana Zeca povučene su u skladu sa *Tužilac protiv Milana Zeca*, predmet br. IT-01-42-I, Nalog kojim se odobrava povlačenje optužbi protiv Milana Zeca, bez prejudiciranja, 30. jul 2002.

⁸ *Tužilac protiv Pavla Strugara i drugih*, predmet br. IT-01-42-PT, Odluka po preliminarnom prigovoru odbrane u vezi sa formom optužnice, 28. jun 2002; *Vidi* takođe *Tužilac protiv Pavla Strugara i drugih*, predmet br. IT-01-42-PT, Tužiočeva izmenjena optužnica i molba da se dozvoli njena izmena, 26. jul 2002.

⁹ *Tužilac protiv Pavla Strugara i drugih*, predmet br. IT-01-42-PT, Izmenjena optužnica, 31. mart 2003.

¹⁰ *Tužilac protiv Pavla Strugara i drugih*, predmet br. IT-01-42-PT, Druga izmenjena optužnica, 17. oktobar 2003.

¹¹ Predmet protiv Miodraga Jokića je izdvojen posle izjašnjavanja o krivici, *vidi Tužilac protiv Pavla Strugara*, predmet br. IT-01-42-PT, Nalog za razdvajanje postupaka, 17. septembar 2003. Postupak protiv Pavla Strugara je odvojen od postupka protiv žalioca po Optužnici od 17. oktobra 2003. u skladu sa *Tužilac protiv Pavla Strugara i Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42-PT, Odluka po zahtevu tužioca za odvojeno suđenje i nalog o zakazivanju prepretnesne konferencije i početka suđenja Pavlu Strugaru, 27. novembar 2003.

¹² Optužnica, par. 13.

¹³ Optužnica, par. 2, 13, 15, 10, 17 i 18.

¹⁴ Optužnica, par. 19.

¹⁵ Optužnica, par. 24 i 25.

¹⁶ Optužnica, par. 26 i 27.

Prevod

je bilo razloga da zna da snage pod njegovom komandom, rukovođenjem i/ili nadzorom ili njemu potčinjene vrše navedena dela a nije preduzeo nužne i razumne mere da spreči počinjenje tih dela ili kazni njihove počiniocce.¹⁷

6. Optužnica tereti žalioca na osnovu članova 7(1) i 7(3) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) po šest tačaka za kršenja zakona i običaja ratovanja.¹⁸ Ona obuhvataju ubistvo, okrutno postupanje, napade na civile, razaranje koje nije opravdano vojnom nuždom, protivpravne napade na civilne objekte i razaranje ili hotimično nanošenje štete ustanovama namenjenim religiji, dobrotvornim svrhama, obrazovanju, umetnosti i nauci, istorijskim spomenicima i umetničkim i naučnim delima.¹⁹

7. Dana 28. oktobra 2004, tužilaštvo je podnelo zahtev za prosleđivanje Optužnice protiv žalioca vlastima Republike Srbije (dalje u tekstu: Srbija) na osnovu pravila 11*bis* Pravilnika.²⁰ Predsednik Međunarodnog suda imenovao je Veće za prosleđivanje da razmotri da li bi predmet protiv žalioca trebalo proslediti vlastima neke države.²¹ Tužilaštvo je 7. februara 2005. ponovo podnelo zahtev za prosleđivanje u skladu s Nalogom Veća za prosleđivanje.²² Pošto je primilo dodatne podneske strana²³ kao i Vlade Republike Srbije²⁴ i 15. septembra 2006. održalo pretres o Zahtevu za prosleđivanje (dalje u tekstu: pretres o prosleđivanju), Veće za prosleđivanje je 17. novembra 2006. donelo Pobijanu odluku. Veće za prosleđivanje je razmotrilo težinu zločina za koje se tereti žalilac, navodni nivo njegove odgovornosti i činjenicu da mu neće biti izrečena smrtna kazna i zaključilo da je uvereno, "na osnovu informacija koje su mu sada dostupne" da će optuženi, ukoliko se stanje

¹⁷ Optužnica, par. 29.

¹⁸ Optužnica, str. 1-6.

¹⁹ Optužnica, str. 1-6.

²⁰ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Zahtev tužioca za prosleđivanje optužnice drugom sudu na osnovu pravila 11*bis*, 28. oktobar 2004.

²¹ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Nalog kojim se imenuje pretresno veće koje će odlučiti o tome da li optužnicu treba proslediti drugom sudu na osnovu pravila 11*bis*, 2. novembar 2004.

²² *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Nalog po zahtevu tužioca za prosleđivanje predmeta nacionalnim vlastima na osnovu pravila 11*bis*, 20. januar 2005, str. 2; *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Tužiočevo ponovno podnošenje zahteva na osnovu pravila 11*bis* u skladu s Nalogom Veća od 20. januara 2005, 7. februar 2005. (dalje u tekstu: Zahtev za prosleđivanje).

²³ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Dodatni argumenti tužilaštva u skladu s Nalogom Veća za prosleđivanje od 17. jula 2006, 11. avgust 2006; *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Podnesak odbrane u skladu s Nalogom Veća za prosleđivanje od 17. jula 2006. (delimično poverljivo), 11. avgust 2006.

²⁴ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Podnesak Republike Srbije u vezi sa Zahtevom tužioca na osnovu pravila 11*bis* Pravilnika, 10. avgust 2006.

Prevod

njegovog mentalnog zdravlja dovoljno popravi, imati pravično suđenje u Srbiji.²⁵ U skladu s tim, Veće za prosleđivanje naložilo je da se ovaj predmet prosledi Srbiji i da tamošnje vlasti "proslede predmet odgovarajućem sudu radi suđenja u Republici Srbiji".²⁶

8. Dana 1. decembra 2006. odbrana je dostavila Najavu žalbe odbrane protiv Pobjijane odluke, u kojoj se navode četiri žalbena osnova i traži da Žalbeno veće ukine Pobjijanu odluku.²⁷ Kako navodi odbrana, Veće za prosleđivanje je pogrešno primenilo pravo i/ili utvrdilo činjenice: 1) kada je zaključilo da odbrana nije imala prigovora na postupak prosleđivanja;²⁸ 2) prilikom utvrđivanja merodavnog zakona Srbije;²⁹ 3) time što nije pridalo težinu ili nije pridalo dovoljnu težinu relevantnim obzirima vezanim za mentalno zdravlje optuženog prilikom rasprave o nadzoru postupka i;³⁰ 4) zbog toga što nije uzelo u obzir pismene i usmene argumente u vezi sa specifičnostima predmeta žaliooca u svetlu njegovog mentalnog oboljenja.³¹ Odbrana je 15. decembra 2006. dostavila Žalbeni podnesak odbrane na koji je tužilaštvo odgovorilo 20. decembra 2006.³² Žalilac nije dostavio repliku.

II. STANDARD PREISPITIVANJA

9. Žalbeno veće podseća da je žalba na osnovu pravila 11bis(I) Pravilnika srodnija interlokutornoj žalbi nego žalbi na presudu.³³ Odluka o tome da li će se neki predmet proslediti vlastima države koja ispunjava uslove predviđene u pravilu 11bis Pravilnika je diskrecionog karaktera.³⁴ Prema jasnoj formulaciji pravila 11bis(B) Pravilnika, Veće za prosleđivanje "može naložiti" prosleđivanje *proprio motu* ili na zahtev tužiooca. Stoga,

²⁵ Pobjijana odluka, par. 92.

²⁶ Pobjijana odluka, par. 93.

²⁷ Najava žalbe odbrane, str. 3.

²⁸ Najava žalbe odbrane, prvi žalbeni osnov, str. 4.

²⁹ Najava žalbe odbrane, drugi žalbeni osnov, str. 5.

³⁰ Najava žalbe odbrane, treći žalbeni osnov, str. 6.

³¹ Najava žalbe odbrane, četvrti žalbeni osnov, str. 7.

³² Odgovor tužilaštva na Žalbeni podnesak tužilaštva od 15. decembra 2006, 20. decembar 2006.

³³ *Tužilac protiv Željka Mejakića*, predmet br. IT-02-65-AR11bis.1, Odluka po zajedničkoj žalbi odbrane na odluku o prosleđivanju na osnovu pravila 11bis, 7. april 2006. (dalje u tekstu: Odluka na osnovu pravila 11bis u predmetu *Mejakić*), par. 10; *Tužilac protiv Radovana Stankovića*, predmet br. IT-96-23/2-AR11bis.1, Odluka po zahtjevu odbrane da se produži rok za podnošenje najave žalbe, 9. jun 2005, par. 14-16; *Tužilac protiv Paška Ljubičića*, predmet br. IT-00-41-AR11bis.1, Odluka po žalbi na odluku o prosleđivanju na osnovu pravila 11bis, 4. jul 2006. (dalje u tekstu: Odluka na osnovu pravila 11bis u predmetu *Ljubičić*), par. 6.

³⁴ Odluka na osnovu pravila 11bis u predmetu *Mejakić*, par. 10; Odluka na osnovu pravila 11bis u predmetu *Ljubičić*, par. 6.

Prevod

ukoliko je uložena žalba na odluku u vezi s prosleđivanjem na osnovu pravila 11*bis*(B), pitanje nije "da li je odluka bila ispravna, u smislu da li se Žalbeno veće slaže sa tom odlukom", nego "da li je Pretresno veće prilikom donošenja takve odluke pravilno iskoristilo svoje diskreciono pravo".³⁵ Na strani koja osporava neku diskrecionu odluku počiva teret dokazivanja da je Pretresno veće načinilo "prepoznatljivu grešku".³⁶ U skladu s tim, strana koja osporava neku odluku na osnovu pravila 11*bis* mora pokazati da je Pretresno veće pogrešilo bilo u pogledu principa koji treba primeniti, bilo u pogledu prava koje je relevantno za vršenje tog diskrecionog ovlašćenja, ili da je Veće za prosleđivanje pridalo težinu spoljnim ili irelevantnim obzirima, da nije pridalo težinu ili dovoljnu težinu relevantnim obzirima, ili da je načinilo grešku u pogledu činjenica na koje je primenilo svoje diskreciono ovlašćenje, ili da je predmetna odluka bila toliko nerazumna ili očigledno nepravedna da Žalbeno veće može izvesti zaključak da Veće za prosleđivanje, po svemu sudeći, nije na pravilan način iskoristilo svoje diskreciono ovlašćenje.³⁷

III. ARGUMENTACIJA STRANA U POSTUPKU I DISKUSIJA

A. Prvi žalbeni osnov

10. Žalilac tvrdi da je Veće za prosleđivanje pogrešno utvrdilo činjenice i primenilo pravo kada je zaključilo da "odbrana kasnije nije uložila prigovor na održavanje pretresa o prosleđivanju predmeta 15. septembra 2006."³⁸

(a) Argumentacija

11. Odbrana u Žalbi tvrdi da je Veće za prosleđivanje pogrešilo kada je u Pobjanoj odluci zaključilo da odbrana nije imala nikakav prigovor na postupak pred Većem za prosleđivanje koji je vođen 15. septembra 2006.³⁹ Ona tvrdi da je, nakon što je Pretresno veće utvrdilo da žalilac nije sposoban za suđenje, odbrana 27. aprila 2006. podnela dva

³⁵ Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Mejakić*, par. 10; Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Ljubičić*, par. 6.

³⁶ Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Mejakić*, par. 10; Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Ljubičić*, par. 6.

³⁷ Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Mejakić*, par. 10; Odluka na osnovu pravila 11*bis* u predmetu *Ljubičić*, par. 6.

³⁸ Žalba, par. I.A

³⁹ Žalba, par. I.A; gde se poziva na Pobjanu odluku, par. 48.

Prevod

zahteva, jedan Pretresnom veću I (dalje u tekstu: Pretresno veće) da odbaci Optužnicu i drugi, upućen Veću za prosleđivanje, da odgodi razmatranje zahteva tužilaštva za zakazivanje pretresa po Zahtevu za prosleđivanje, dok Pretresno veće ne donese odluku po zahtevu za odbacivanje Optužnice.⁴⁰ Odbrana ističe da je Veće za prosleđivanje 17. jula 2006. izdalo nalog kojim se stranama u postupku nalaže, a Vlada Republike Srbije poziva, da odgovore na konkretna pitanja u vezi s predmetom žalioca i njegovim mogućim prosleđivanjem vlastima Srbije.⁴¹ Ona tvrdi da je, zbog toga što nije reagovalo na Zahtev za odgađanje postupka na osnovu pravila 11bis, Veće za prosleđivanje odbrani uskratilo mogućnost da zatraži odobrenje za žalbu na eventualnu odluku kojom se odbija njen zahtev.⁴²

12. Odbrana tvrdi da, iako je postupila po Nalogu i 11. avgusta 2006. dostavila odgovarajuću argumentaciju žalioca, svaki od njegovih odgovora na pitanja koja je postavilo Veće za prosleđivanje sadržao je njeno protivljenje prosleđivanju predmeta.⁴³ Odbrana podseća da je Pretresno veće 1. septembra 2006. odbilo Zahtev odbrane za odbacivanje optužnice "na osnovu trenutnog stanja duševnog zdravlja optuženog, pri čemu nije isključeno nastavljanje postupka u budućnosti te stoga nije bilo razloga za obustavu postupka",⁴⁴ i da je njen zahtev za odobrenje da uloži žalbu na tu odluku⁴⁵ Pretresno veće odbilo 27. septembra 2006, dakle posle pretresa o prosleđivanju koji je održan 15. septembra 2006.⁴⁶ Usled toga, navodi se da je "odbrana bila stavljena u krajnje neuobičajen položaj i ostavljena bez mogućnosti pozivanja na bilo koju pravnu odredbu iz Pravilnika [...] kako bi se suprotstavila toj liniji postupka, u kojoj se jedna procedura vodila paralelno, ali nezavisno od druge, iako u ovom slučaju obe veoma zavise jedna od druge".⁴⁷

⁴⁰ Žalba, par. 1. *Vidi Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Zahtev odbrane u vezi sa zahtevom tužioca za zakazivanje pretresa po Zahtevu na osnovu pravila 11bis, 27. april 2006. (dalje u tekstu: Zahtev za odgađanje postupka na osnovu pravila 11bis); *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Zahtev odbrane za odbacivanje optužnice, 27. april 2006. (dalje u tekstu: Zahtev odbrane za odbacivanje optužnice).

⁴¹ Žalba, par. 2.

⁴² Žalba, par. 2.

⁴³ Žalba, par. 2.

⁴⁴ Žalba, par. 1.

⁴⁵ *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Zahtev za odobrenje za ulaganje interlokutorne žalbe na "Odluku po zahtevu odbrane za odbacivanje optužnice" od 1. septembra 2006. (dalje u tekstu: Zahtev za odobrenje), 8. septembar 2006.

⁴⁶ Žalba, par. 3.

⁴⁷ Žalba, par. 3.

Prevod

13. U odgovoru, tužilaštvo tvrdi da, iako argument odbrane da je Veće za prosleđivanje pogrešilo kada je zaključilo da odbrana nije imala nikakvog prigovora na postupak prosleđivanja može biti tehnički ispravan i da, ako se utvrdi da je tako, može predstavljati neznatnu činjeničnu grešku, to nije moglo uticati na Pobjianu odluku.⁴⁸ Tužilaštvo dodaje da je odbrana argumentovala svoju tezu pred Većem za prosleđivanje iznošenjem argumenata kojima odgovara na pitanja Veća za prosleđivanje.⁴⁹ Tužilaštvo tvrdi da je pitanje da li je odbrana imala prigovora na pretres o prosleđivanju irelevantno za konačnu odluku po Zahtevu za prosleđivanje zbog toga što prigovor odbrane nije mogao biti odlučujući za to da li će se pretres na osnovu pravila 11*bis* održati.⁵⁰

(b) Diskusija

14. Kao prvo, Žalbeno veće napominje da je odbrana u Zahtevu za odgađanje postupka prosleđivanja izričito zatražila od Veća za prosleđivanje da zanemari Zahtev tužilaštva za zakazivanje pretresa o zahtevu na osnovu pravila 11*bis* od 21. aprila 2006. "dok Pretresno veće I ne donese 'Odluku po zahtevu odbrane za odbacivanje Optužnice'".⁵¹ Žalbeno veće dalje primećuje da je tvrdnja odbrane da Veće za prosleđivanje nikada nije odgovorilo na Zahtev za odgađanje postupka na osnovu pravila 11*bis* netačna. Dana 22. avgusta 2006, ne čekajući na Odluku po zahtevu odbrane za odbacivanje optužnice, Veće za prosleđivanje razmotrilo je Zahtev za odgađanje postupka na osnovu pravila 11*bis* i konstatovalo da ne postoje "valjani razlozi za odgađanje održavanja pretresa u vezi sa Zahtevom tužioca do donošenja odluke po 'Zahtevu odbrane za odbacivanje Optužnice'" da bi zatim zakazalo pretres o prosleđivanju za 15. septembar 2006.⁵² Posle toga je 1. septembra 2006. usledilo odbijanje Zahteva odbrane za odbijanje optužnice. Pretres o prosleđivanju je u skladu s tim održan tek posle odbijanja Zahteva za odgađanje postupka na osnovu pravila 11*bis* i Zahteva za odbacivanje optužnice od strane Veća za prosleđivanje, odnosno Pretresnog veća.

15. Kada je reč o zaključku Veća za prosleđivanje u Pobjijanoj odluci da "odbrana kasnije nije uložila prigovor na održavanje pretresa o prosleđivanju predmeta 15. septembra 2006.",

⁴⁸ Odgovor, par. 5.

⁴⁹ Odgovor, par. 5.

⁵⁰ Odgovor, par. 5.

⁵¹ Zahtev za odgađanje postupka na osnovu pravila 11*bis*, str. 3.

⁵² Nalog o rasporedu za prosleđivanje predmeta na osnovu pravila 11*bis*, 21. avgust 2006., str. 2.

Prevod

Žalbeno veće stoji na stanovištu da odbrana nije pokazala zbog čega je to netačno. Odbrana ne navodi ništa što bi ukazivalo na to da je zaista bilo tako. Iako su na pretresu o prosleđivanju i u Zahtevu za odobrenje jasno izneti prigovori na prosleđivanje Optužnice protiv žalioca, nije pokazano da je odbrana izričito izjavila prigovor na pretres o prosleđivanju. U svakom slučaju, jasno je da od odluke Veća za prosleđivanje ne zavisi to da li je odbrana iznela ikakav prigovor na sazivanje pretresa o prosleđivanju, i to ne predstavlja faktor koji je Veće za prosleđivanje bilo obavezno da razmotri pre donošenja odluke po zahtevu za prosleđivanje. Na osnovu pravila 11bis(H) i pravila 54 Pravilnika, Veće za prosleđivanje može izdavati naloge koje smatra potrebnim za vođenje postupka. Stoga je Veće imalo diskreciono ovlašćenje da zakaže pretres onda kada ga je zakazalo. Podsećajući da navod o pogrešnoj primeni prava za koji nema mogućnosti da dovede do toga da neka pobijana odluka bude poništena ili ukinuta nije *a priori* legitiman tako da može biti odbijen po tom osnovu,⁵³ Žalbeno veće konstatuje da nema razloga da menja odluku Veća za prosleđivanje

16. Iz gorenavedenih razloga, ovaj žalbeni osnov se odbija.

B. Drugi žalbeni osnov

17. Po drugom žalbenom osnovu, odbrana tvrdi da je Veće za prosleđivanje pogrešilo kada je zaključilo da Zakon o vanpamičnom postupku Srbije, a naročito njegov član 51(2), predstavlja pravni okvir koji je primenjiv na žalioca.

(a) Argumentacija

18. Odbrana tvrdi da je Veće za prosleđivanje pogrešno primenilo pravo i utvrdilo činjenice kada je zaključilo da će, na osnovu člana 51(2) Zakona o vanpamičnom postupku Srbije prema kojem je zdravstvena ustanova u kojoj je optuženi pritvoren dužna da dostavlja nadležnom sudu periodične izveštaje o zdravstvenom stanju nekog pacijenta, Srbija bila obavezna da redovno prati stanje duševnog zdravlja žalioca i nastavi pretresni postupak ukoliko on postane sposoban za suđenje.⁵⁴ Ona tvrdi da je, suprotno zaključku Veća za prosleđivanje, ova odredba primenjiva samo na lica koja nisu optužena u krivičnom

⁵³ *Tužilac protiv Milorada Krnojelca*, predmet br. IT-97-25-A, Drugostepena presuda, 5. novembar 2003, par. 10.

⁵⁴ Žalba, par. II(A).

Prevod

postupku.⁵⁵ Stoga, jedini mehanizam zaštite prava optuženog za vreme trajanja teškog mentalnog oboljenja bio bi pokrenut ako bi tužilaštvo podnelo zahtev za povlačenje optužnice, ili ako bi Pretresno veće odobrilo zahtev odbrane za odbacivanje Optužnice.⁵⁶

19. Tužilaštvo tvrdi da, na osnovu zakona Srbije, odredbe o nastavljanju postupka protiv žalioca postoje za slučaj da se stanje njegovog mentalnog zdravlja poboljša. Ove odredbe uključuju član 289 i druge odredbe Zakona o krivičnom postupku koje uređuju nastavak postupka protiv optuženih koji su mentalno oboleli, u slučaju da se oporave u dovoljnoj meri da budu sposobni za suđenje.⁵⁷ Tužilaštvo tvrdi da član 51(2) Zakona o vanparničnom postupku Srbije predviđa samo to da je, u slučaju da je neko lice lišeno slobode u zdravstvenoj ustanovi na osnovu sudskog naloga, dotična zdravstvena ustanova dužna da sudu podnosi povremene izveštaje.⁵⁸ Tvrdi se da ovaj zakon važi za sve građane Srbije bez obzira na to da li su optuženi u krivičnom postupku.⁵⁹ Tužilaštvo dalje tvrdi da, u svakom slučaju, Veće za prosleđivanje ne odlučuje o primeni zakona Srbije budući da je to u nadležnosti sudova u Srbiji.⁶⁰ Tvrdi se da je Veće za prosleđivanje samo ukazalo na propisanu pravnu proceduru u Srbiji i na to da o sprovođenju postupka nadzora koja se primenjuje u ovom predmetu treba da odlučuje sud u Srbiji.⁶¹

(b) Diskusija

20. Žalbeno veće napominje da odbrana osporava primenu Zakona o vanparničnom postupku Srbije kao pravnog okvira koji se na žalioca primenjuje prvi put u postupku po žalbi. Tokom postupka pred Većem za prosleđivanje, Vlada Srbije je naznačila da postoji propisana odgovarajuća procedura koja obezbeđuje to da žalilac neće biti izveden pred sud ako bude proglašen nesposobnim za suđenje.⁶² Dalje se navodi da se u ovom konkretnom slučaju na žalioca mogu primeniti odredbe Zakona o vanparničnom postupku Srbije pošto je on već

⁵⁵ Žalba, par. 6, gde se poziva na Zakon o vanparničnom postupku, poglavlje o zadržavanju u zdravstvenoj organizaciji koja obavlja delatnost u oblasti neuropsihijatrije, članovi 45-55.

⁵⁶ Žalba, par. 6.

⁵⁷ Odgovor, par. 8.

⁵⁸ Odgovor, par. 9.

⁵⁹ Odgovor, par. 9.

⁶⁰ Odgovor, par. 10.

⁶¹ Odgovor, par. 10.

⁶² *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2-I, Podnesak Republike Srbije u vezi sa Zahtevom tužilaštva na osnovu pravila 11 bis Pravilnika, 11. avgust 2006, par. 9.

Prevod

smešten u zdravstvenoj ustanovi i nalazi se pod stalnim nadzorom.⁶³ Na pretresu o prosleđivanju to je dalje obrazložio jedan od predstavnika Republike Srbije.⁶⁴ Odbrana nije u svom podnesku nije iznela prigovor i nije navela ovaj argument, a bila je izričito pozvana da na taj argument odgovori na pretresu o prosleđivanju, ali to nije učinila.⁶⁵

21. Pored toga, Žalbeno veće konstatuje da je Veće za prosleđivanje postupilo u granicama svog mandata kada je zaključilo da, ukoliko ovaj predmet bude prosleđen Srbiji, tamo postoji odgovarajuća procedura koja može da obezbedi da se žalilac ne izvodi pred sud ako bude proglašen nesposobnim i da postoje odgovarajući mehanizmi za obezbeđenje periodičnog praćenja stanja u tom periodu.

23. Iz gorenavedenih razloga, drugi žalbeni osnov se odbija.

C. Treći žalbeni osnov

23. Po trećem žalbenom osnovu žalilac tvrdi da je Veće za prosleđivanje pogrešilo zbog toga što nije pridalo težinu ili je pridalo nedovoljnu težinu relevantnim obzirima u kontekstu praćenja postupka.

(a) Argumentacija

24. Odbrana podseća da je kod žalioca dijagnosticirana paranoidna psihoza i da je na toj osnovi utvrđeno da nije sposoban za suđenje.⁶⁶ Odbrana ističe da je u svim medicinskim izveštajima koje su podneli medicinski veštaci zaključeno da je glavna karakteristika ove bolesti progresivna paranoja.⁶⁷ Sledstveno tome, odbrana tvrdi da će, pošto žalilac gleda na ovaj postupak u paraniodnom svetlu, mehanizam nadzora osnažiti njegovo uverenje da ga "svi prate u nameri da mu učine nešto nažao".⁶⁸

25. U vezi s praćenjem postupka od strane Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (dalje u tekstu: OEBS),⁶⁹ odbrana tvrdi da bi, ukoliko OEBS zaključi da postupak pred

⁶³ *Ibid.*

⁶⁴ Pretres o prosleđivanju, T. 491-3.

⁶⁵ Pretres o prosleđivanju, 15. septembar 2006, T. 493.

⁶⁶ Žalba, par. 9.

⁶⁷ Žalba, par. 9.

⁶⁸ Žalba, par. 9.

⁶⁹ Žalba, par. 11.

Prevod

domaćim sudom ne ispunjava osnovne kriterijume pravičnog suđenja ili nije u skladu sa zaštićenim ljudskim pravima,⁷⁰ i da, stoga, predmet treba ponovo proslediti Međunarodnom sudu u skladu s pravilom 11bis(F), (G) i (H), došlo do pogoršanja žaliočeve paranoje.⁷¹

26. Tužilaštvo tvrdi da odbrana nije navela nijednu konkretnu pravnu ili činjeničnu grešku po ovom žalbenom osnovu.⁷² Tužilaštvo navodi da takođe nije jasno šta odbrana podrazumeva pod nepridavanjem težine ili dovoljne težine relevantnim obzirima u delu u kom se govori o proceduri praćenja postupka, budući da se u Žalbenom podnesku ovo pitanje ne klasifikuje kao pravna ili činjenična greška.⁷³ Tužilaštvo tvrdi da je, iako je žalilac proglašen nesposobnim da se izjasni o krivici i odgovara pred sudom, to učinjeno "bez prejudiciranja eventualnog budućeg krivičnog postupka protiv njega ukoliko se njegovo zdravstveno stanje promeni".⁷⁴ Tužilaštvo dalje tvrdi da se ovaj žalbeni osnov u celosti zasniva na jednoj hipotetičkoj situaciji i da, stoga, ne predstavlja valjan žalbeni osnov.⁷⁵ Prema tome, tužilaštvo tvrdi da bi ga trebalo odbiti.⁷⁶

(b) Diskusija

27. Na početku, Žalbeno veće podseća da prilikom iznošenja svojih tvrdnji u žalbi, strana u postupku ne može samo samo ponoviti argumente koje nije prihvatilo Veće za prosleđivanje, izuzev ako dotična strana može pokazati da bi njihovo neprihvatanje za posledicu imalo grešku koja iziskuje intervenciju Žalbenog veća.⁷⁷ Žalbeno veće napominje da odbrana u okviru ovog trećeg žalbenog osnova samo ponovo iznosi argumente u vezi s pitanjem koje je već raspravljeno pred Većem za prosleđivanje.

⁷⁰ Žalba, par. 11.

⁷¹ Žalba, par. 11.

⁷² Odgovor, par. 11.

⁷³ Odgovor, par. 11.

⁷⁴ Odgovor, par. 12, gde se poziva na *Tužilac protiv Vladimira Kovačevića*, predmet br. IT-01-42/2, "Javna verzija Odluke o sposobnosti optuženog da se izjani o krivici i odgovara pred Sudom", 12. april 2006., str. 12.

⁷⁵ Odgovor, par. 13.

⁷⁶ Odgovor, par. 13.

⁷⁷ *Tužilac protiv Mitra Raševića i Save Todovića*, predmet br. IT-97-25/1-AR11bis.1 & IT-97-25/1-AR11bis.2, Odluka po žalbi Save Todovića na odluku o prosleđivanju predmeta na osnovu pravila 11bis, 4. septembar 2006, par. 112; *Tužilac protiv Tihomira Blaškića*, predmet br. IT-95-14-A, Drugostepena presuda, 29. jul 2004, par. 13.

Prevod

28. Odbrana je ranije tvrdila da bi dalje sprovođenje nadzora moglo dovesti do pogoršanja duševnog stanja optuženog.⁷⁸ U skladu s tim, Veće za prosleđivanje je napomenulo da se "odbrana ... protiv prosleđivanja ovog predmeta isključivo uz obrazloženje da bi postupak pred nacionalnim sudom u Srbiji posle prosleđivanja 'pogoršao ionako loše duševno zdravlje' žalioca.⁷⁹ Pošto je razmotrilo argumente o žaliočevom stanju, Veće za prosleđivanje "se uverilo da u Republici Srbiji postoje odgovarajući mehanizmi za dobrobit optuženog imajući u vidu njegovo sadašnje duševno zdravlje, kao i u slučaju da ostane nesposoban da odgovara pred sudom".⁸⁰ Odbrana nije pokazala kako je Veće za prosleđivanje pogrešilo izvodeći ovaj zaključak.

29. Pored toga, tvrdnja odbrane da bi, ako bi praćenje postupka od strane OEBS⁸¹ rezultiralo zaključkom da domaći postupak ne zadovoljava osnovne kriterijume pravičnog suđenja ili da nije u skladu s ljudskim pravima, predmet tada mogao biti prosleđen međunarodnom sudu i tako povećao žaliočevu paranoju, preuranjena je i spekulativna.

30. Iz gorenavedenih razloga, treći žalbeni osnov se odbija.

D. Četvrti žalbeni osnov

31. Po četvrom žalbenom osnovu, odbrana navodi da je Veće za prosleđivanje pogrešno primenilo pravo i utvrdilo činjenice zbog toga što nije uzelo u obzir njene pismene i usmene argumente u vezi s naročitim karakterom predmeta optuženog u svetlu njegovog mentalnog oboljenja.⁸²

(a) Argumentacija

32. Odbrana tvrdi da bi, s obzirom na teško mentalno oboljenje žalioca, njegovo podvrgavanje dodatnim ispitivanjima i krivičnom postupku mogla rezultirati stresom, što bi sa svoje strane moglo imati teške posledice po žalioca, uključujući pogoršanje njegovog

⁷⁸ *Vidi* Poverljivu dopunu A u skladu sa Nalogom Veća za prosleđivanje od 17. jula 2006, 11. avgust 2006, par. 2. Iako je ovaj podnesak dostavljen kao poverljiv, Žalbeno veće primećuje da odbrana u Žalbi ponavlja svoju tvrdnju u žalbi koja je zavedena kao javni dokument.

⁷⁹ Pobjijana odluka, par. 49.

⁸⁰ Pobjijana odluka, par. 62.

⁸¹ Žalbeno veće se slaže s nalogom sadržanim u dispozitivu Pobjijane odluke da tužilaštvo treba da nastavi da ulaže napore kako bi se obezbedili praćenje postupka u ovom predmetu i izveštavanje o tom postupku.

⁸² Odgovor, par. IV(A).

Prevod

mentalnog stanja ili samoubistvo.⁸³ U prilog ovoj tvrdnji, odbrana je priložila izvode iz izveštaja sedam medicinskih veštaka koji su pregledali optuženog posle 23. oktobra 2003, kada je doveden na Međunarodni sud.⁸⁴ Tvrdi se da Veće za prosljeđivanje, budući da nije uzelo u obzir ovaj faktor, nije pridalo težinu relevantnim obzirima na osnovu kojih je primenilo svoje diskreciono ovlašćenje.⁸⁵

33. Tužilaštvo tvrdi da odbrana nije precizno navela nikakvu navodnu činjeničnu ili pravnu grešku, ni navela kako navodna greška obesnažuje Pobijanu odluku.⁸⁶ Tužilaštvo tvrdi da se, shodno tome, ovaj žalbeni osnov ne može uzeti u razmatranje i da ga treba odbiti.⁸⁷

34. U vezi s izveštajima, tužilaštvo dalje tvrdi da odbrana pokušava da u spis postupka prosljeđivanja uvrsti zapisnik pretresnog postupka u vezi sa žaliočevim mentalnim zdravljem.⁸⁸ Ono tvrdi da se ovde radi o irelevantnom žalbenom razlogu pošto to ne predstavlja deo spisa pred Većem za prosljeđivanje.⁸⁹

(b) Diskusija

35. Žalbeno veće primećuje da su izveštaji koji se navode u prilog gorenavedenim tvrdnjama odbrane predstavljali osnove za njenu argumentaciju pred Većem za prosljeđivanje na pretresu o prosljeđivanju.⁹⁰ Puka činjenica da se u Pobijanoj odluci ne pominju oni izveštaji koje je Veće za prosljeđivanje⁹¹ konsultovalo nije dovoljna da pokaže da ih ono nije uzelo u obzir.

⁸³ Žalba, par. 13, 14.

⁸⁴ Žalba, par. 14. Odbrana je uključila izvode iz iskaza dr Vere Petrović, T. 228-235, 15. mart 2004; stručni izveštaj dr Miroslava Gorete i prof. Dunje Krajnović, 12. januar 2004, 20. januar 2005. i 2. novembar 2005; stručni izveštaj dr Dušana Kosovića, februar 2004; stručni izveštaj dr Vesne Rosić, 22. mart 2005; stručni izveštaj dr Vladimira Ortakova-Ane Najman, 3. novembar 2005; stručni časopis VMA u Beogradu.

⁸⁵ Žalba, par. IV(A).

⁸⁶ Odgovor, par. 14.

⁸⁷ Odgovor, par. 14.

⁸⁸ Odgovor, par. 15.

⁸⁹ Odgovor, par. 15.

⁹⁰ *Vidi npr.*, pretres o prosljeđivanju, 15. septembar 2006, T. 478, 479, 482.

⁹¹ Pretres o prosljeđivanju, 15. septembar 2006, T. 480. Žalbeno veće dalje napominje da tužilaštvo nije uložilo nikakav prigovor na korišćenje izveštaja pred Većem za prosljeđivanje. Iz tog razloga, Žalbeno veće neće razmatrati ovaj argument po žalbi.

Prevod

36. Pored toga, mandat Veća za prosleđivanje je da "jedino i isključivo utvrđ[uje] da li predmet treba proslediti vlastima države".⁹² Uzimajući u obzir da je Pretresno veće već konstatovalo da je žalilac trenutno nesposoban za suđenje, i da njegova odluka s tim u vezi ne prejudicira eventualni budući krivični postupak protiv njega ukoliko se njegovo mentalno stanje promeni, žalilac će stoga biti podvrgnut daljnjim pregledima u cilju ostvarenja te svrhe, bez obzira na to da li je njegov predmet prosleđen ili nije. Svi argumenti koji se iznose u svrhu osporavanja ove odluke moraju se direktno uputiti Pretresnom veću. Na sličan način, svi argumenti izuzev onih koji se odnose na prosleđivanje bili bi nedvosmisleno *ultra vires* mandata Veća za prosleđivanje.

37. U svetlu gorenavedenog, Žalbeno veće konstatuje da odbrana nije pokazala da je Veće za prosleđivanje načinilo prepoznatljivu grešku zbog toga što nije uzelo u obzir relevantne faktore u svetlu njegove mentalne bolesti. Shodno tome, četvrti žalbeni osnov se odbija.

IV. DISPOZITIV

Na osnovu gorenavedenog, Žalbeno veće,

ODBIJA žalbu odbrane u celini.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

Dana 28. marta 2007.
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Liu Daqun,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

⁹² Pravilo 11bis(A).

